

**ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо проведення
доброчесних закупівель
реконструкції та капітального ремонту
їдалень (харчоблоків)
закладів загальної середньої освіти**

МЕТА

надання підтримки та допомоги замовникам у підготовці тендерної документації та проведенні процедур закупівель обладнання, реконструкції та капітального ремонту їдалень (харчоблоків), фінансування яких передбачається на умовах співфінансування за рахунок субвенції та коштів місцевих бюджетів відповідно до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.2022 №120 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №575 від 17.05.2024)

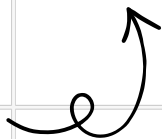

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Чому можуть бути корисними?

- ✓ закупівлі робіт з будівництва, зокрема, реконструкції чи капітального ремонту їдалень (харчоблоків), мають особливості, що потребують певних компетенцій закупівельників, яких не вистачає.

Передбачають рекомендації щодо порядку проведення процедури закупівлі та підготовки тендерної документації на етапі закупівельного процесу від складання річного плану до укладення договору про закупівлю.

Важливо: надають допомогу замовникам щодо важливих питань, зокрема:

- ▶ як визначити предмет закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту та його очікувану вартість;
- ▶ як планувати закупівлю обладнання, меблів, інвентарю, що входить до кошторисної вартості робіт з реконструкції чи капітального ремонту їдалень (харчоблоків)
- ▶ як організувати відвідування об'єкту;
- ▶ як обрати вид закупівлі робіт, товарів;
- ▶ як сформулювати технічне завдання (технічну специфікацію);
- ▶ які вимоги встановлювати, якщо позиції обладнання належать до товарів, стосовно яких встановлюються вимоги щодо ступеню локалізації виробництва;
- ▶ чи потрібно вимагати ліцензію на виконання робіт;

Важливо: надають допомогу замовникам щодо важливих питань, зокрема:

- ▶ щодо забезпечення тендерної пропозиції та виконання договору про закупівлю;
- ▶ вимоги до формування ціни тендерної пропозиції та рекомендації щодо встановлення виду договірної ціни;
- ▶ що передбачити в умовах проєкту договору про закупівлю;
- ▶ як уникнути встановлення дискримінаційних умов та вимог;
- ▶ про кваліфікаційні критерії та вимоги до документів на підтвердження відповідності;
- ▶ про порядок узгодження договірної ціни переможця та оприлюднення договору про закупівлю робіт;
- ▶ як перевірити ділових партнерів.

Щодо визначення предмета закупівлі

- ▶ надані рекомендації щодо застосування кодів ЄЗС під час розміщення інформації в електронній системі закупівель при закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту їдальні (харчоблоку) (при цьому слід пам'ятати, що предмет закупівлі робіт визначається за об'єктами будівництва);
- ▶ наведені можливі коди ЄЗС при визначенні предмета закупівлі товарів - кухонного обладнання, приладів, інвентарю.

Щодо визначення очікуваної вартості закупівлі

- ▶ наведений перелік витрат (не виключний), які **не мають** включатися до очікуваної вартості предмета закупівлі робіт.

До складу предмета закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту їдалень (харчоблоків) не слід включати закупівлю обладнання, що не підлягає встановленню (не потребує монтажу), інвентаря та меблів – такі закупівлі здійснюються замовниками як закупівлі товарів. Закупівля обладнання, що потребує монтажу, може здійснюватися як в складі закупівлі робіт, так і самостійно замовником як товар, зважаючи на наявність конкурентного середовища.

- ▶ наведені методи визначення очікуваної вартості закупівлі товарів згідно Примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затвердженої наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02.2020 № 275 (із змінами).

Про обрання виду закупівлі

Закупівля робіт з реконструкції чи капітального ремонту їдалень (харчоблоків) - відкриті торги.

Закупівля товарів – відкриті торги та/або з використанням електронного каталогу шляхом запиту пропозицій постачальників (наведений алгоритм).

Як організувати відвідування об'єкту

Рекомендується для отримання потенційними учасниками торгів додаткової інформації для підготовки тендерних пропозицій надати можливість відвідування ними приміщень навчального закладу, де планується реконструкція чи капітальний ремонт їдальні (харчоблоку).

Відвідування приміщень навчального закладу, де планується реконструкція чи капітальний ремонт їдальні (харчоблоку), можливе за умови дотримання учасником відвідування всіх правил безпеки, а також письмового підтвердження про відповідальність та гарантію відшкодування збитків.

Замовник не має права встановлювати в тендерній документації вимоги до учасника щодо надання у будь-який спосіб підтвердження замовником відвідування таких приміщень.

Формування технічного завдання на закупівлю робіт

Розширений перелік інформації про предмет закупівлі, у т.ч. щодо технічного завдання, що має сприяти більш якій підготовці тендерних пропозицій та прозорості закупівлі.

Рекомендується надавати в складі тендерної документації:

- ▶ затверджену проектну документацію в повному обсязі, включаючи інвесторську кошторисну документацію (у тому числі підсумкову відомість ресурсів, інші розділи інвесторської кошторисної документації) у форматі обміну даними спеціалізованих електронних систем (.ibs, .idc (ІБД-6.x), .bsdu, .bdcu (ІБД-5.x) чи ін.) та у форматі .xls(x).
- ▶ іншу інформацію щодо предмету закупівлі (за наявності).

В технічному завданні має бути зазначено про порядок забезпечення об'єкта матеріальними ресурсами, необхідними для виконання робіт, відповідно до умов проекту договору про закупівлю. Якщо для виконання робіт певні позиції матеріальних ресурсів за умовами проекту договору про закупівлю постачаються замовником, у технічному завданні має бути зазначений їх перелік, кількісні, технічні, якісні та інші характеристики цих ресурсів відповідно до затвердженої проектної документації, та встановлена умова, що вартість цих ресурсів не включається до розрахунку договірної ціни.

Щодо ступеню локалізації виробництва товарів

Наведені рекомендації щодо встановлення в тендерній документації вимог про підтвердження учасником ступеню локалізації виробництва товарів, якщо такий товар при вартості від 200 тис.грн. включений до переліку, передбаченого п.6-1 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі».

Про ліцензії та інші дозвільні документи

Відповідно до законодавства ліцензуванню підлягає вид господарської діяльності будівництво об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, за переліком видів робіт, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Слід пам'ятати, що відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 № 314 у період воєнного стану право на провадження господарської діяльності може набуватися суб'єктами господарювання на підставі безоплатного подання до органів ліцензування, дозвільних органів та суб'єктів надання публічних (електронних публічних) послуг декларації про провадження господарської діяльності без отримання дозвільних документів.

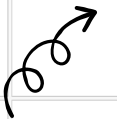
Наведені рекомендації щодо встановлення вимог до надання такої інформації.

Щодо забезпечення тендерної пропозиції та забезпечення виконання договору про закупівлю

Якщо замовник вирішив вимагати надання учасниками процедури закупівлі забезпечення тендерної пропозиції, рекомендується вимагати надання банківської гарантії в електронному вигляді, оформленої відповідно до вимог Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 № 639 (зі змінами), та наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 14.12.2020 № 2628 «Про затвердження форми і вимог до забезпечення тендерної пропозиції/пропозиції», з урахуванням Особливостей.

Рекомендується в тендерній документації передбачити положення щодо внесення переможцем забезпечення виконання договору про закупівлю та зазначені рекомендовані вимоги до виду забезпечення виконання договору про закупівлю - банківської гарантії.

Вимоги до формування ціни тендерної пропозиції та рекомендації щодо її виду

Рекомендується передбачати вимогу до порядку формування ціни тендерної пропозиції (договірної ціни) на виконання робіт з реконструкції чи капітального ремонту відповідно до положень КНУ «Настанова з визначення вартості будівництва». Рекомендований вид договірної ціни – тверда.

У разі врахування в очікуваній вартості закупівлі коштів на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, що передбачені затвердженою проєктною документацією, замовнику рекомендується встановлювати вимогу до учасника щодо обов'язковості включення таких коштів до складу договірної ціни та дотримання порядку їх розрахунку відповідно до положень Наставови. Ці кошти призначені на відшкодування збільшення вартості трудових та матеріально-технічних ресурсів, внаслідок інфляції, яка може відбутися протягом будівництва.

З метою уникнення демпінгу рекомендується в тендерній документації зазначити, яке обґрунтування аномально низької ціни тендерної пропозиції (договірної ціни) на закупівлю робіт буде вважатися належним та як воно має бути сформоване.

Що передбачити в умовах проєкту договору про закупівлю

Договір про закупівлю на виконання робіт з реконструкції чи капітального ремонту укладається відповідно до Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 №668. В Загальних умовах зазначений перелік істотних умов договору підряду, які мають бути передбачені в проєкті договору про закупівлю тендерної документації.

Наведені рекомендації щодо порядку врахування при взаєморозрахунках за виконані роботи коштів на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами.

Замовнику рекомендується передбачити в проєкті договору антикорупційне та санкційне застереження у відповідності до Закону України «Про запобігання корупції» та Закону України «Про санкції» та право одностороннього розірвання договору.

Надані рекомендації щодо застосування господарських санкцій, передбачені рекомендації щодо порядку приймання обладнання.

Перелічені обов'язкові додатки до договору підряду, зазначено про випадки зміни істотних умов договору про закупівлю відповідно до законодавства в сфері публічних закупівель.

Як уникнути встановлення дискримінаційних умов та вимог

Замовники зобов'язані дотримуватись принципів здійснення публічних закупівель, зокрема, принципу недискримінації учасників процедури закупівлі та рівного ставлення до них та не встановлювати жодних особливих умов, які б надавали перевагу одним суб'єктам господарювання перед іншими.

Передбачені застереження щодо встановлення дискримінаційних умов та вимог з урахування практики розгляду скарг АМКУ на умови тендерної документації. Це стосується, зокрема:

- ▶ вимог до способу документального підтвердження відповідності учасників встановленим кваліфікаційним критеріям;
- ▶ надмірних вимог щодо оформлення документів, які отримуються від третіх осіб;
- ▶ обмеження учасників процедури закупівлі у виборі банківських установ для надання забезпечення тендерної пропозиції / виконання договору про закупівлю;
- ▶ створення перешкод учасникам процедури закупівлі в отриманні всієї доступної інформації щодо предмета закупівлі, проєктної документації, доступу до приміщень, де планується реконструкція чи капітальний ремонт;
- ▶ додаткових листів-згоди з пунктами тендерної документації;
- ▶ міжнародних сертифікатів на системи управління (зокрема, ISO), які напряду не пов'язані з предметом закупівлі.

Про кваліфікаційні критерії та вимоги до документів на підтвердження відповідності

Надані рекомендації щодо вимог до способу документального підтвердження учасниками відповідності кваліфікаційним критеріям:

- ▶ затверджену наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій;
- ▶ наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід;
- ▶ наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів).

Рекомендації щодо вимог до документального підтвердження сформовані, виходячи з принципу доцільності.

В додатках до Загальних рекомендацій наведені рекомендовані форми довідок: про наявність обладнання, матеріально-технічної бази та технологій; з інформацією щодо основних інженерних працівників відповідної кваліфікації та з інформацією щодо робітників; щодо наявності досвіду виконання аналогічного договору.

Про порядок узгодження договірної ціни переможця та оприлюднення договору про закупівлю робіт

До моменту підписання договору договірна ціна переможця має бути погоджена замовником.

Порядок погодження договірної ціни переможця передбачає завантаження до електронної системи закупівель Prozorro договірної ціни переможця з розрахунками, перевірку її замовником та оприлюднення договірної ціни після усунення зауважень замовника (в разі наявності) у строки, встановлені в тендерній документації чи підписання договору про закупівлю з додатками, включаючи виправлену договірну ціну.

Відсутність в рекомендованому порядку погодження договірної ціни переможця дискримінаційних умов було підтверджено за результатами розгляду відповідної скарги на умови тендерної документації Антимонопольним комітетом України.

Загальними рекомендаціями передбачено обов'язкове оприлюднення всіх додатків до договору про закупівлю, у тому числі договірної ціни у повному складі, включаючи локальні кошториси та підсумкову відомість ресурсів з цінами.

Рекомендації щодо перевірки ділових партнерів (Due Diligence)

- ▶ В Загальних рекомендаціях наведені:
  - порядок перевірки контрагента із зазначенням державних реєстрів, сервісів, санкційних списків, електронних систем, інформаційних ресурсів, інших відкритих джерел інформації;
  - перелік наявності інформації/ відомостей щодо контрагента, які має перевірити Уповноважена особа/уповноважений відділ/ відповідальна особа (за рішенням керівника).
- ▶ Наведені положення постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 №1178 (із змінами) щодо заборони здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг.
- ▶ Встановлений порядок оцінки наявності санкційних ризиків.
- ▶ Зазначені примірні антикорупційні та санкційні застереження.

Підготовлено експертами Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу (EUACI) в Україні на замовлення Команди Реформи шкільного харчування та Міністерства освіти та науки України.

Ця програма фінансується **Європейським Союзом** і співфінансується та впроваджується **Міністерством закордонних справ Данії**

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK